

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІННОВАТИКИ, ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ТА ІНФРАСТРУКТУРИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового інституту
міжнародних відносин ім. Б.Д.Гаврилишина
_____ Любомира Гаврилюк-Єнсен

«29» _____ 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«29» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни **«Цивільний захист»**
ступінь вищої освіти – **бакалавр**
галузь знань – **галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»**
спеціальність – **052 «Політологія»**
освітньо-професійна програма **«Міжнародні та регіональні політичні комунікації»**

Кафедра політології та філософії ім. С. Коновала

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	2	3	32	14	3	6	35	90	3

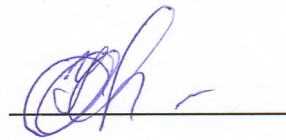
29.08.2025
[Signature]

**Тернопіль – ЗУНУ
2025**

Робочу програму склав викладач кафедри безпеки та правоохоронної діяльності
Валерій БОНДАР

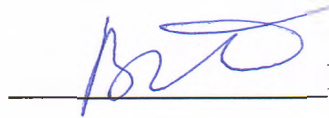
Робоча програма затверджена на засіданні кафедри безпеки та
правоохоронної діяльності (протокол №2 від 26.08.2025 р).

Завідувач кафедри
безпеки та правоохоронної діяльності

Юлія МУРАВСЬКА

Гарант ОПІ

Володимир ТОМАХІВ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Цивільний захист»

Опис дисципліни

Дисципліна – «Цивільний захист»	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: - 3	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Статус дисципліни - вибіркова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів Денна форма навчання – 3	Спеціальність 052 «Політологія»	Рік підготовки - 2 Денна - 2 Семестр: Денна - 3
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)	Лекції: Денна - 32 год. Практичні заняття: Денна - 14 год.
Загальна кількість годин -90	Освітньо-професійна програма: «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»	Індивідуальна робота - 3 год. Тренінг - 6 год. Самостійна робота: Денна - 35 год.
Тижневих годин денна форма -9 з них аудиторних:- 3		Вид підсумкового контролю – залік

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета і завдання вивчення дисципліни

Мета дисципліни. викладання навчальної дисципліни “Цивільний захист” є формування у здобувачів здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту (ЦЗ).

Завдання вивчення дисципліни:

- опанування термінологію цивільного захисту, розуміти відмінності між схожими термінами;
- визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення НС, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах НС, локалізації та ліквідації їхніх наслідків;
- ознайомити з методами розробки та впровадження превентивних та оперативних (аварійних) заходів цивільного захисту;
- виробити навички щодо здійснення організації захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій;
- формування вміння приймати рішення з питань ЦЗ в межах своїх повноважень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен :

знати:

- основні терміни, визначення та законодавчо-нормативну базу у сфері цивільного захисту;
- мету, завдання, принципи та структуру Єдиної державної системи цивільного захисту;
- класифікацію надзвичайних ситуацій, причини їх виникнення та можливі наслідки;
- уражаючі фактори надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціального та воєнного характеру;
- способи та заходи захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- засоби індивідуального та колективного захисту, порядок їх застосування;
- систему оповіщення населення, сигнали цивільного захисту та дії за ними;
- основи пожежної безпеки та правила поведінки у разі пожежі;
- основи надання домедичної допомоги постраждалим у надзвичайних ситуаціях;
- порядок дій населення у мирний час та в особливий період (воєнний стан).

вміти:

- аналізувати можливі загрози та оцінювати ризики виникнення надзвичайних ситуацій;
- діяти відповідно до вимог законодавства та сигналів цивільного захисту;
- користуватися засобами індивідуального та колективного захисту;
- виконувати заходи щодо захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- застосовувати первинні засоби пожежогасіння;
- організовано та безпечно здійснювати евакуацію;
- надавати домедичну допомогу постраждалим у надзвичайних ситуаціях;
- дотримуватися правил особистої та громадської безпеки;
- діяти в умовах надзвичайних ситуацій мирного часу та в особливий період (воєнний стан).

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Надзвичайні ситуації мирного і воєнного часів та їх вплив на життєдіяльність людей.

Поняття про надзвичайні ситуації. Основні терміни та поняття. Алгоритм класифікації надзвичайної ситуації. Державне регулювання захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій. Важливість навчання населення діям в умовах війни.

Тема 2. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях.

Загальні принципи та етапи оцінки обстановки у надзвичайних ситуаціях. Оцінка інженерної обстановки: ступені руйнування будинків, споруд, об'єктів господарської діяльності; оцінка стану ураження міст та населених пунктів. Оцінка інженерної обстановки на об'єкті господарської діяльності. Оцінка пожежної обстановки.

Тема 3. Оцінка радіаційної та хімічної обстановки.

Радіоактивні речовини та промислові джерела іонізуючого випромінювання. Одиниці виміру радіоактивності і дози випромінювання. Оцінка радіаційної обстановки. Оцінка хімічної обстановки: загальні принципи оцінки обстановки; довгострокове (оперативне) прогнозування; аварійне прогнозування. Організація роботи розрахунково-аналітичних груп та постів радіаційного і хімічного спостереження: організація роботи розрахунково-аналітичних груп; організація роботи постів радіаційного і хімічного спостереження.

Тема 4. Захист населення в надзвичайних ситуаціях.

Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. Інформування у сфері цивільного захисту. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту та евакуаційні заходи: укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту (сховища, протирадіаційні укриття); заходи з евакуації.

Тема 5. Інженерний, радіаційний і хімічний захист територій.

Інженерний захист територій, радіаційний і хімічний захист. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Тема 6. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях. Види та форми навчання населення діям у НС. Навчання населення діям у НС групи А. Навчання населення діям у НС групи Б. Навчання населення діям у НС групи В. Навчання населення діям у НС групи Г.

Тема 7. Дії у надзвичайних ситуаціях.

Дії під час загрози виникнення та виникнення зсувів. Дії під час загрози виникнення та виникнення землетрусів. Дії під час загрози виникнення та виникнення сильних вітрів, шквалів і смерчів. Дії під час загрози сходу та сходу селєвих потоків та снігових лавин. Дії під час виникнення аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Дії під час утворення зон бактеріологічного зараження. Дії при пожежі. Дії в умовах ведення військових дій.

Тема 8. Організація та проведення заходів щодо надання допомоги потерпілим і життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях.

Життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях, під час війни. Мета та види спеціальної обробки, її організація та проведення.

Структура залікового кредиту з дисципліни «Цивільний захист»
(денна форми навчання)

Назва теми	Лекц. дфн/зфн	Практ. дфн/зфн	Індивід роб	Тренінги	Сам.р. дфн/зфн	Контроль
Змістовий модуль 1. Надзвичайні ситуації та дії населення						
Тема 1. Надзвичайні ситуації мирного і воєнного часів та їх вплив на життєдіяльність людей	4/1	1/0	1	3	4/9	Поточне оцінювання
Тема 2. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях	4/1	1/0			4/9	Поточне оцінювання
Тема 3. Оцінка радіаційної та хімічної обстановки	4/1	2/0			4/10	Поточне оцінювання
Тема 4. Захист населення в надзвичайних ситуаціях	4/1	2/0			4/10	Поточне оцінювання
Змістовий модуль 2. Захист і дії населення у надзвичайних ситуаціях						
Тема 5. Інженерний, радіаційний і хімічний захист територій	4/1	2/1	2	3	4/10	Поточне оцінювання
Тема 6. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях	4/1	2/1			5/10	Поточне оцінювання
Тема 7. Дії у надзвичайних ситуаціях	4/1	2/1			5/10	Поточне оцінювання
Тема 8. Організація та проведення заходів щодо надання допомоги потерпілим і життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях	4/1	2/1			5/10	Поточне оцінювання
Разом	32/8	14/4	3	6	35	Залік

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовий модуль 1.
Надзвичайні ситуації та дії населення

Тема 1. Надзвичайні ситуації мирного і воєнного часів та їх вплив на життєдіяльність людей.

1. Поняття про надзвичайні ситуації.
2. Основні терміни та поняття.
3. Алгоритм класифікації надзвичайної ситуації.

4.Державне регулювання захисту населення та територій від надзвичайних ситуацій.

5.Важливість навчання населення діям в умовах війни.

Тема 2. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях.

1. Загальні принципи та етапи оцінки обстановки у надзвичайних ситуаціях.

2. Оцінка інженерної обстановки: ступені руйнування будинків, споруд, об'єктів господарської діяльності; оцінка стану ураження міст та населених пунктів.

3. Оцінка інженерної обстановки на об'єкті господарської діяльності.

4.Оцінка пожежної обстановки.

Тема 3. Оцінка радіаційної та хімічної обстановки.

1. Радіоактивні речовини та промислові джерела іонізуючого випромінювання. Одиниці виміру радіоактивності і дози випромінювання.

2. Оцінка радіаційної обстановки. Оцінка хімічної обстановки: загальні принципи оцінки обстановки; довгострокове (оперативне) прогнозування; аварійне прогнозування.

3. Організація роботи розрахунково-аналітичних груп та постів радіаційного і хімічного спостереження: організація роботи розрахунково-аналітичних груп; організація роботи постів радіаційного і хімічного спостереження.

Тема 4. Захист населення в надзвичайних ситуаціях.

1. Оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій. Інформування у сфері цивільного захисту.

2. Укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту та евакуаційні заходи: укриття населення у захисних спорудах цивільного захисту (сховища, протирадіаційні укриття); заходи з евакуації.

Змістовий модуль 2. Захист і дії населення у надзвичайних ситуаціях

Тема 5. Інженерний, радіаційний і хімічний захист територій.

1. Інженерний захист територій, радіаційний і хімічний захист.

2. Медичний, біологічний і психологічний захист, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Тема 6. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

1. Організація навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.

2. Види та форми навчання населення діям у НС.

3. Навчання населення діям у НС групи А.

4. Навчання населення діям у НС групи Б.

5. Навчання населення діям у НС групи В. Навчання населення діям у НС групи Г.

Тема 7. Дії у надзвичайних ситуаціях.

1. Дії під час загрози виникнення та виникнення зсувів.

2. Дії під час загрози виникнення та виникнення землетрусів.

3. Дії під час загрози виникнення та виникнення сильних вітрів, шквалів і смерчів.

4. Дії під час загрози сходу та сходу селевих потоків та снігових лавин.
5. Дії під час виникнення аварії на хімічно-небезпечних об'єктах.
6. Дії під час утворення зон бактеріологічного зараження.
7. Дії при пожежі.
8. Дії в умовах ведення військових дій.

Тема 8. Організація та проведення заходів щодо надання допомоги потерпілим і життєзабезпечення населення у надзвичайних ситуаціях.

1. Життєзабезпечення населення в надзвичайних ситуаціях, під час війни.
2. Мета та види спеціальної обробки, її організація та проведення.

Організація проведення тренінгу

Тренінг з цивільного захисту - це практичний навчально-виховний захід, метою якого є формування у студентів або працівників знань, умінь і навичок щодо дій у надзвичайних ситуаціях. Його можна організувати як частину навчального процесу або як окрему подію.

Ось ключові аспекти тренінгу:

Мета тренінгу

- Підвищення готовності до дій у надзвичайних ситуаціях (НС) мирного та воєнного часу.
- Формування практичних навичок використання засобів індивідуального та колективного захисту.
- Вивчення алгоритмів поведінки під час різних типів НС (пожежа, хімічна аварія, радіаційна загроза тощо).
- Навчання наданню домедичної допомоги та евакуації потерпілих.

Структура тренінгу

1. Теоретична частина (коротко, 15–30 хв):
 - Види НС, їх причини та наслідки.
 - Сигнали оповіщення та порядок дій.
 - Основи використання засобів захисту.
2. Практична частина (60-120 хв):
 - Надання домедичної допомоги (зупинка кровотечі, накладання шин, серцево-легенева реанімація).
 - Використання протигазів, респіраторів, захисного одягу.
 - Проведення евакуації (симуляція пожежі, хімічної або радіаційної загрози).
 - Дії при сигналах цивільного захисту.
3. Інтерактивні вправи та кейси:
 - Розбір ситуацій, моделювання надзвичайних подій.
 - Групова робота над планом дій у НС.
4. Підсумок і оцінка:
 - Опитування або тестування знань.
 - Обговорення дій, помилок та вдосконалення навичок.

Необхідне обладнання та матеріали

- Засоби індивідуального захисту (протигази, рукавички, окуляри).
- Медичні тренажери (манекени для СЛР, аптечки).
- Сценарії надзвичайних ситуацій для практики.
- План евакуації приміщень.

Критерії оцінювання тренінгу:

90-100 балів - у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самотійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань.

75-89 балів - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань.

65-74 бали - в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60-64 бали - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

1-59 - не володіє навчальним матеріалом, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Мета самостійної роботи

- Закріплення та поглиблення теоретичних знань з цивільного захисту.
- Формування практичних умінь щодо дій у надзвичайних ситуаціях.
- Розвиток аналітичних навичок оцінки ризиків та планування заходів захисту населення.

Види самостійної роботи

1. Вивчення нормативної та навчальної літератури

- Закони України, нормативні документи, інструкції щодо цивільного захисту.
- Підручники та методичні матеріали з дисципліни.

2. Виконання письмових завдань і тестів

- Складання планів дій у надзвичайних ситуаціях.
- Розв'язання ситуаційних задач (аналіз обстановки, вибір засобів захисту).
- Онлайн-тести та контрольні роботи для перевірки знань.

3. Практичні завдання

- Симуляції евакуації та дій під час пожежі, хімічної або радіаційної небезпеки.
- Розробка алгоритмів надання першої допомоги.
- Використання засобів індивідуального та колективного захисту.

4. Проекти та презентації

- Підготовка коротких проектів з оцінки обстановки у НС.
- Презентації щодо організації захисту населення у конкретних ситуаціях.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерій	Максимальна оцінка	Опис
Теоретичні знання	30%	Глибина опрацювання навчальних матеріалів, точність та повнота відповідей на завдання та тести.
Практичні навички	30%	Уміння діяти у моделюваних надзвичайних ситуаціях, використання засобів захисту, надання домедичної допомоги.
Аналітичні та організаційні здібності	20%	Правильна оцінка обстановки, складання планів дій, пропозиції щодо захисту населення.
Проекти та презентації	10%	Якість підготовки, структурованість, вміння донести інформацію.
Активність та дисципліна	10%	Виконання завдань у встановлені строки, участь у тренінгах та практичних заняттях.

Загальна оцінка: 100%

Критеріями оцінювання самостійної роботи.

90-100 балів - зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, студент на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань

75–89 балів – зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, студент належно виявляє творчий підхід до виконання завдань.

60–74 балів – поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; студент припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань.

1-59 балів – завдання практично не виконані; студент не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

В процесі вивчення дисципліни «Цивільний захист» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне опитування;
- опитування (тестування) у розрізі змістових модулів;
- презентації результатів виконаних завдань;
- оцінювання роботи під час тренінгу;
- оцінювання результатів самостійної роботи студента.

Політика щодо оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування тощо) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної/інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі підтвердних документів (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймається уповноваженою Комісією з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Структура залікового кредиту для студентів :

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40 %	40 %	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих на практичних заняттях	Письмова робота	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів - у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань;

75-89 балів - достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали - в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали - не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

1-59 балів - не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульна робота - види контролю, при яких засвоєння здобувачем освіти теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання.

Модульна робота складається із: *теоретичне завдання*, за яке здобувач освіти може отримати максимально 40 балів:

25-40 балів - у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, повністю розкриває питання;

10-24 балів - у достатньому обсязі володіє навчальним матеріалом, відсутня повна відповідь, допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) розкриває питання;

1-9 балів - не в повному обсязі володіє матеріалом, фрагментарно розкриває питання, допускає суттєві неточності, поверхнево його викладає, недостатньо розкриває зміст питання.

тестів: 30 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких здобувач освіти може отримати 2 бали, що в підсумку дає максимально 60 балів.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	Задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна.

№	Найменування	Номер теми
1	Мультимедійний проєктор, екран проєкційний	1-8
2	Компютерна аудиторія, доступ до мережі Інтернет	1-8
3.	Електронний варіант лекцій	1-8
4	Індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-8
5.	Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Альтернативні та відновлювальні джерела енергії» для студентів денної форми навчання	1-8
6.	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-8
7.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-8
8.	Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: ОС Windows, MS Office (Word, Excel, PowerPoint, MATLAB, Simulink)	1-8

Рекомендована література

Основні законодавчі та нормативно-правові акти:

1. Конституція України.
2. Кодекс цивільного захисту України: Кодекс від 02.10.2012 р. № 5403-VI / Верховна Рада України
3. Закон України від 6.03.2000 року № 1550-III «Про правовий режим надзвичайного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>.
4. Закон України від 12.05.2015 року № 389-VIII «Про правовий режим воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 9.01.2014 р. № 11. «Положення про єдину державну систему цивільного захисту»: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text>
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004 року № 368 «Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/368-2004-п>.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.01.2015 р. № 18. «Про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/18-2015-п>.

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2002 р. № 843. «Про затвердження Загального положення про спеціальну Урядову комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і Загального положення про спеціальну комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру регіонального, місцевого та об'єктового рівня» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/843-2002-п>.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 443. «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/443-2013-п>
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.10.2013 р. № 841. «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/841-2013-п>.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 9.10.2013 р. № 787. «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/787-2013-п>.
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2015 р. № 101. «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-п>.
13. Наказ МНС України від 5.10.2007 року № 685 «Організація управління в надзвичайних ситуаціях».
14. Наказ МВС України від 06.08.2018 року № 658 «Про затвердження класифікаційних ознак надзвичайних ситуацій».

Навчально-методична література:

15. Цивільний захист: Навч. посібник / В. О. Васійчук, В. Є. Гончарук, С. І. Качан, С. М. Мохняк. Львів, 2010. 384 с.
16. Оцінка обстановки у надзвичайних ситуаціях. Навч. посіб. Видавництво НУ «Львівська політехніка» / В. Є. Гончарук, С. І. Качан, С. М. Орел, В. І. Пуцило. Львів, 2004. 136 с.
17. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 1. Техногенна та природна небезпека. Посібник. О. М. Євдін, В. В. Могильниченко та ін. – К.: КІМ, 2007. 636 с.
18. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Т. 3. Інженерно-технічні заходи цивільного захисту (цивільної оборони) та містобудування. Посібник. О. М. Євдін, В. В. Могильниченко та ін. К.: КІМ, 2008. 152 с.
19. Михайлюк В. О. Цивільна безпека: Навч. посібник. В. О. Михайлюк, Б. Д. Халмурадов. К.: Центр учбової літератури, 2008. 158 с.
20. Осипенко С. І., Іванов А. В. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту. Навч. посібник. К., 2008. 286 с.

21. Сукач Ю. Г., Сукач Р. Ю., Ткачук Р. Л., Синельніков О. Д. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях : практичний посібник. Львів: Видавництво “Растр-7”, 2021. 260 с.
22. Яковчук Р.С., Саміло А.В. Правознавство та правові основи цивільного захисту України. Навчальний посібник. Львів: ЛДУ БЖД, 2017. 484 с.